

Onderwijsjurist
Katinka Slump

Miep Uniek

Na het interview viel er een last van mijn schouders. Ik had gelekt, nog wel naar de NRC.¹ Al jaren wilde ik iets doen met de geheime contracten *Miep Ziek*, voor onderwijs thuis aan de happy few. Alleen ouders die bleven zeuren bij de inspectie of het ministerie OCW maakten een kans. Of ouders die het geluk hadden tegen de juiste persoon aan te lopen: een bevlogen onderwijsconsulent of een leerplicht-ambtenaar die zich niet uit het onderwijsveld liet slaan.

De Miep Ziek-oplossing was simpel. Als de school zelf niet kan bieden wat het kind nodig heeft, haalt het bestuur het elders, bij voorbeeld bij de Wereldschool. Als het kind in de klas niet kan leren, dan bepaal je dat de huiskamer een verlengstuk is van het klaslokaal. Het kind krijgt een veilige werkplek thuis.

De overeenkomst Miep Ziek is door een aantal onderwijsjuristen al eens is omgedoopt in Miep Uniek: passend maatwerk voor unieke kinderen. Onderdeel van het onderwijsprogramma is, net als bij schoolplicht, een programma voor de sociale ontwikkeling. Dit programma verschilt per kind, maar heeft als doel het kind zo veel mogelijk in een groep met leeftijdsgenoten te laten functioneren.

Al in 2009 schreef ik voor de secretaris-generaal van het ministerie van OCW een notitie met het verzoek om de Miep Uniek-constructie over te nemen. Veel te veel kinderen zaten zonder onderwijs thuis of leerden niets in de klas waar ze zaten. De secretaris-generaal was blij met mijn brief, maar herkende het probleem niet. Hij gaf geen toestemming.

Ik heb hem terugschreven dat ik hem niet om toestemming had gevraagd. Immers, ik had zijn toestemming niet nodig. Miep Ziek was al een

bestaande constructie en het voorstel-Miep Uniek paste keurig binnen de juridische kaders. Wat ik hem vroeg, was bevlogenheid, onderzoek en begeleiding om iets te doen in het belang van heel veel kinderen die nu geen onderwijs krijgen of onderwijs dat niet past.

Bijna niemand wist van het bestaan van Miep Ziek. Het was een groot geheim. Ik hield mijn mond niet en bij lezingen en workshops vertelde ik van de mogelijkheid om het recht op onderwijs van een thuiszitter te effectueren.

Ieder kind heeft recht op onderwijs

En toen was daar het rapport van de Kinderombudsman: *Van leerplicht naar leerrecht!* De Kinderrechter stelde vast dat wij zonder maatwerk niet in staat zijn om het recht op onderwijs voor ieder kind te waarborgen. Ook niet na de invoering van de Wet Passend Onderwijs; de Kinderombudsman schreef wat wij al wisten. Zo nodig, zo schreef de Kinderombudsman, moeten we de regels ruim interpreteren of oprekken. Dat laatste hoeft niet. Omdat het Kinderrechtenverdrag bepaalt dat ieder kind recht op onderwijs heeft, vervallen alle wettelijke bepalingen die aan dat recht in de weg staan. Voor kinderen die niet op een school worden toegelaten of daar kunnen leren, is thuisonderwijs niet verboden. Thuisonderwijs is dan een recht dat de overheid moet faciliteren. Enkel omdat wij met elkaar hebben afgesproken dat ieder kind recht heeft op onderwijs.

¹ *Thuisonderwijs via geheime constructies en Miep Ziek*, zo noemt de inspectie het. NRC, 7 juni 2013.